III. évfolyam. 79. szám. SZABADKA, 1905. Csütörtök, április 6. Ára 2 fill.

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utcza 5. sz.

Az alispáni jelentés.

Az már ugy szokás, hogy a törvényhatósági bizottságokról szóló tudositásokban az alispáni és polgármesteri jelentésekről csak enyit irnak: a közgyülés egyhangulag tudomásul vette. Pedig ezek a jelentések a törvényhatóságok életéről szólnak; ez mondja el a törvényhatóságok szivének verését, a szervezet fejlődését vagy hanyatlását, szóval mindazt, ami nem csak feltétele az életnek, hanem hogy ismételjem, maga az élet.

Ez a szokás az oka annak, hogy a megyei április havi közgyülésén felolvasott alispáni jelentés szomoru, fájdalmat keltő adatai fölött a közvélemény átsurran és nem veszi észre a betegséget, mely a szervezetet veszedelmesen fenyegeti, s igy nem is járulhat munkásságával a veszedelem elháritásának kötelességéhez. Mi ez egyszer kiemeljük ezeket a szomoru adatokat.

Ugy mondja a jelentés, hogy a megyében a közigazgatás ügymenete nagy hátramaradást mutat. Szomoru szavak, különösen mikor a közigazgatás feje mondja el. De még szomorubb ha elolvassuk a jelentésből a hátramaradás okát is.

Ez az ok a kivándorlás. Anyi külföldre szóló utlevelet kell kiállitani, hogy ez a megyei tisztviselők egy részét elvonja a többi teendőktől. De még igy sem birják az utlevél ügyeket elintézni, még igy is 2000 utlevél ügy maradt egy év alatt elintézetlenül. És ezt nem is csodálhatjuk, ha tudjuk, hogy hét és fél hónap alatt 7013 darab utlevél iránti kérelem érkezett be az alispáni hivatalhoz és ugyanazon idő alatt 5031 darab utlevél állittatott ki, amelyek közül 4126 darab Amerikába szólt. A magyar kanaánból tehát hét hónap alatt 4126 honpolgár hagyta el a Bácskát, s ezzel még megakadályozta, beteggé tette a megye ügykezelését is.

És az alispáni jelentés nem áltatja magát, nem hiszi hogy e kivándorlási járvány megszünik. Elismeri, hogy hasztalan volt minden igyekezet, a kivándorlási kedvet csökkenteni nem lehetett. És az okot nem is a munkahiányban keresi első sorban, hanem amire tegnapi vezércikkünkben is utaltunk a meggazdagodási vágyban, a lelkeknek betegségében. Csak ezután emliti föl, mint a kivándorlás okát, a munkahiányt is.

Jelentésének erre vonatkozó része oly fontos, hogy azt szó szerint idézzük. Ez a követ kező:

„Csökkentésére minden lehető megtétetik, azonban sajnos, csaknem semmi eredménynyel, miután szemben azzal, hogy az illetőket leginkább gazdagodási vágy, vagy a munkahiány viszi ki az idegenbe, se a hatóságok, se a társadalom nem rendelkezik tartósan oly eszközökkel, melyek annak csak mérséklését is eszközölhetnék, pedig a kivándorlás folytonossága már is hátrányosan befolyásolja egész közéletünket, mi — a téli időt leszámitva — a kézi munkaerő elégtelenségében, illetve annak drágaságában nyilvánul meg“

Ime a szomoru alispáni jelentés. És ha ezen őszinte és komoly jelentés lényegét alaposan mérlegeljük, szinte mulaszthatatlanul, halaszthatatlanul hárul a vármegye társadalmára a kötelesség, hogy minden eszközt megragadjon a kivándorlás megakadályozására s igy segitsen egészségessé tenni a megye közgazdasági életét, segitsen a megyei közigazgatásnak ügymenetét rendes menetébe visszaterelni.

Oly nagy és fontos kötelesség ez, hogy ennek elmulasztásával bünössé válik maga a vármegye társadalma is.

ORSZÁGGYULÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósitónktól. —

Budapest, 1905. április 3.

A Ház ma folytatta tanácskozásait. A mai ülés is rövid lefolyásu volt. Napirendje ez: irományok előterjesztése, az inditvány és interpellációs könyv felolvasása.

Az ülés előtt a folyosón élénk eszmecsere támadt, kombinációt azonban ez sem tudott kiváltani. Általános a vélemény, hogy ismét holt pontra jutottunk.

Tizenegyedfél óra volt, a mikor Justh Gyula elnök az ülést megnyitotta.

A jegyzőkönyvet olvasták fel mindenekelőtt és hitelesitették.

Az elnök ezután Beöthy Ákost parentálta el, minthogy ezt a Ház eddig elmulasztotta. Beöthy elhalálozása pótolhatatlan veszteség. Mély tudása, szeplőtlen jelleme, megalkuvást nem ismerő hajthatatlansága odaállitotta a nemzet legkitünőbbjei közé.

A képviselőház önmagát tiszteli meg, amikor Beöthy emlékét jegyzőkönyvbe iktatja.

A Ház ehhez hozzájárult.

Az elnök ezután szintén nagy melegséggel bucsuztatta el Neményi Ambrust, ki irodalmi és politikai tevékenységével köztiszteletet vivott ki magának és különösen jeles volt pénzügyi téren. Előterjeszti, hogy emlékét jegyzőkönyvbe iktassák. (Általános helyeslés.) Zuppa Péter elhalálozásán a Ház sajnálatát fejezi ki. (Általános helyeslés.)

Andrássy Tivadar gróf három heti szabadságot kér és megkapja.

Az elnök azután egész sereg előterjesztést jelentett be.

Bemutatja a tengerészeti parancsnok meghivását az Erzherzog Ferdinánd hadihajó vizrebocsátására.

Lengyel Zoltán. Milyen nyelvü a meghivó?

Justh Gyula elnök: Magyar nyelvü! Más nyelvü, mint magyar nyelvü meghivást nem is fogadtam volna el. Erről biztositom! (Taps a baloldalon.)

Jelenti továbbá, hogy a mult országgyülés 1695 kérvényt nem intézett el.

Elnök felkéri a hatodik biráló bizottságot, holnap feltétlenül megalakuljon, mert különben erről a mulasztásról jelentést tesz a Háznak. — Boncza Miklós és Issekutz Győző biráló bizottsági tagok nem tették le az esküt. Felhatalmazást kér, hogy a nevezetteket sürgönyileg megidéz hesse a képviselőházba esküttételre. (Helyeslés a baloldalon.)

Eötvös Károly az állandó összeférhetetlenségi bizottság tagja, mint ilyen esküt tesz.

Szakács jegyző felolvassa az interpellációs és inditványkönyvet. Az inditványkönyvben két inditvány jegyeztetett elő. Az egyiket Kossuth Ferenc iktatta be és arra vonatkozik, hogy a november 18-án hozott határozat megsemmisittessék. (Helyeslés a baloldalon.) A másik inditványt szintén Kossuth Ferenc teszi és vonatkozik a felirati bizottság kiküldésére. (Helyeslés balról.)

Elnök inditványozza, hogy a két inditvány holnap okoltassék meg és az is legyen a holnapi ülés napirendje.

A Ház ehhez hozzájárul.

Az ülés vége egynegyed 12-kor.

A politikai helyzet.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Budapest, április 5.

Félhivatalosan jelentik: Gróf Tisza István miniszterelnököt ő felsége a tegnapi délután folyamán külön kihallgatáson fogadta.

* * *

Félhivatalosan jelentik: Egy reggeli lap szerint Tallián Béla földmivelésügyi miniszter egy társaságban ugy nyilatkozott volna, hogy a kabinet felmentése legkésőbb szombatig meglesz Illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján kijelenthetjük, hogy Tallián Béla erre vonatkozó nyilatkozatot soha és sehol nem tett.

* * *

A király ma délután félnégy órakor utazott el Budapestről Bécsbe, ahová este fél nyolc órakor érkezett Ma délelőtt a király előtt senki kihallgatáson nem volt, csak a szolgálattevő kamarás tett jelentést az elutazás

50 filler Egy lakás hirdetés a Bácsmegyei Naplóban. 50 fillér

rendjéről. A király vonatát, mint eddig, Ludwigh Gyula elnökigazgató és Kotányi Zsigmond igazgató helyettes kisérik.

Halálozások.

Meghalt, a temetése másnap vagy harmadnap ebben az órában lesz ilyen meg ilyen vallás felekezet szertartása szerint. Ezzel végeztek a halottal. Az élet görgetege rohan tovább, zajjal, megmérhetetlen sebességgel maga alá temetve milliókat. És ebben a szédületben, mely már lényegünkké vált, meg sem halljuk a halál által támasztott jajjokat, nem látjuk meg a szemek könnyeit már csak azért sem, mert hiszen minden testvériség dacára is még nagyon messze állunk egymástól mi, — emberek.

Csak mikor szivünk szomszédságából kap el közülünk valakit az élet görgete, akkor üti meg lelkünket e görgeteg sivitó, fagyos szele, ez a legkegyetlenebb kancsuka, a fájdalom. És csodás hatása van e korbács csapásának: jobban látunk, jobban hallunk csapásaitól, érzékeink hatásköre a megmérhetetlenségig kitágul. A leütött virágzó emberi fa multak örömének, jövendők reménnyének temetését kelti bennünk. A fa szeretettel teljes ápolóinak zokogásában a mindenségnek elpanaszolt panaszt halljuk; könyeikben a lelkek égető fájdalmával küzködő erőt látjuk. És mindez szeretetet fakaszt valónkban, mely a vigaszt el nem fojtható sóhajban viszi a görgetegben állva maradt ápolók szivébe. És ez a sóhaj csodás erővel van megáldva, mely mindent egységesit, mely a fájdalmat, a kárvallottak gyötrelmeit a szomszéd szivek szeretetével és ennek révén a mindenséggel egyesiti s a kinzott lelkekben kicsiráztatja a sóhaj által odaröpitett balzsamos vigaszt, kivirágoztatja az egységnek, a testvériségnek s az elkerülhetetlenül közös sorsnak tudatát, mely tudat édenné varázsolja az életet s azután megtermeli a gyümölcsöt, a megnyugvást. És e megnyugvás erőt ad az előrehaladáshoz, mely végcéljában lelki, szellemi parányaink egyesüléséhez vezet.

Meghalt Milassin István, huszonegyéves korában, telve öntudattal és szeretettel. Meghalt Milassin Ignác városi alszámvevőnek, barátunknak a fia. Sokan, nagyon sokan sietnek vigaszaikkal a szülőkhöz, hogy minél előbb érjen meg a vigasz gyümölcse, a megnyugvás.

* * *

A másik halott Milassin Miklós dr. ügyvéd. Telitve tehetséggel küzdte át az életet tiszteletet és szeretetet keltve. A sors, vagy a végzet ugy akarta, hogy e tehetség és sziv fölött zsarnok legyen, s akkor ölje meg, mikor neki tetszik. Ma reggel hat órakor elaltatá örökre, de előbb az élet szenvedései után a halál hirnökének, a sorvasztó betegségnek a gyötrelmeit is átszenvedtette vele.

A gyalád a következő gyászjelentést adta ki:

Milassin Jakab nyug. kir. járásbiró a saját és családja nevében is szomorodott szivvel jelenti, hogy szeretett fia dr. Milassin Miklós ügyvéd folyó évi ápril hó 5-én reggeli 6 órakor élete 49-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogultat gyászolják még fivérei: Milassin József nejével és leányával, dr. Milassin Kálmán nejével és gyermekeikkel, Milassin Andor nejével és gyermekeikvel, nővére Reisner Lajosné szül. Milassin Irma férjével, sógornői özv. Milassin Antalné fiával és özv. Milassin Sándorné leányával, ugy számos rokon és jó barát. Lelke üdveért az engesztelő szent mise áldozat folyó évi ápril hó 6-án d e. 9 órakor a szent Terézről nevezett főtemplomban fog az Urnak bemutattatni. Hült tetemei folyó évi ápril hó 6-án d. u. 5 órakor fognak a gyászházból (I. kör Wesselényi utca 44. szám) a bajai sirkertben levő családi sirboltba az örök nyugalomnak átadatni. Szabadka, 1905. évi ápril hó 5-én. Áldás és béke hamvaira!

* * *

A harmadik halott almási *Antunovits* Lajos, akinek a vagyon mellett sokaknak szeretete is osztályrészül jutott. Haláláról a következő gyászjelentést adták ki:

Özv. almási Antunovits Lajosné szül. bajsai Vojnits Mária mély fájdalommal jelenti, hogy forrón szeretett férje almási Antunovits Lajos földbirtokos, Szabadka városi értékképviselő f. hó 4. napján déli 12 órakor a haldoklók szentségeinek felvétele után életének 75., boldog házasságának 45. évében hosszas betegség után elhunyt. Halálát siratják még: egyetlen gyermeke: Dezső, nejével Barasics Mariskával és Ervin, Melitta és József gyermekeikkel; fivére: almási Antunovits Máté nejével, unokaöcscsei: almási Antunovits József dr. nejével, almási Antunovits Andor nejével és almási Antunovits Simon és sógora: id. bajsai Vojnits Ottó. Lelke üdveért az engesztelő szt. mise áldozat f. hó 6. napján d. e. fél 11 órakor a helyb. Szt. Teréz egyházban fog az Urnak bemutattatni. Hült tetemei pedig f. hó 6. napján d. u. 4 órakor fognak az ugynevezett bajai temetőben levő családi sirboltban örök nyugalomra helyeztetni. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Forradalom Oroszországban.

Varsó, ápril is 5.

Tegnap reggel egy ismeretlen ember behatolt a Braga külváros kórházába és revolverrel rálőtt arra a rendőrtisztviselőre, aki ellen március 6-án az utcán merényletet követtek el és megsebesülve a kórházba szállitották. A lövések a vállán érték a beteg rendőrt. Három más rendőrtisztviselőt. akik szintén a kórházban feküdtek, saját kérelmükre a katonai kórházba szállitottak át.

Varsó, ápril is 5.

A pétervári távirati ügynökség jelenti, hogy a moszkvai egyetemi hallgatókat értesitették, hogy az egyetemet bezárták, ők elvannak bocsátva és irományaikat átvehetik.

Pétervár, ápril is 5.

A Russkoje Slovo arról értesül, hogy Pobjedonoscev, a szent szinódus prokurátora elbocsátási illetve állásától való fölmentési kérvényét nyujtotta be a cárnak, minthogy nincs megelégedve egyrészt a liberális uj irányzattal, másrészt ellenzi az egyházi reformokat is.

Pétervár, ápril is 5.

Jamolov földmivelésügyi miniszter elmozditotta állásából Serbatov herceget, a moszkvai mezőgazdasági egyesület elnökét, mert az egyesület reformokat követelt.

Pétervár, ápril is 5.

(Pétervári Távirati Ügynökség.) A dorpati kerület vidéki lakosságának mozgalma apadó félben van. A tulajdonosok egy része engedett a munkások követeléseinek. A kerületi biztosoknak a kormányzóval Tambovban folytatott tanácskozásán megfontolták a parasztmozgalom lehetőségét. A kerületi biztosok ezután kerületeikbe mentek hogy értesüljenek a parasztok hangulatáról és hogy utasitást adjanak a helyi hatóságoknak a zavargások kitörése esetére.

HIREK

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Április 10. Hangverseny a József-főherceg szanatorium javára.

Április 16. D. u. 3 órakor az izr. öns. és gyám. egy sület közgyülése.

— **Főispáni kinevezés.** Bezerédy István főispán Tessény Dezső és Nádor Oszkár szigorló orvosokat a bajai közkórházhoz alorvosokká nevezte ki.

— **Városi főtisztviselőink tanulmány utja.** Már mai számunkban hirt adtunk arról, hogy a városi magistratus több tagja — Bezerédy István főispán és dr. Biró Károly polgármesterrel az élükön a tanyai közigazgatási központok tanulmányozása végett a szegedi tanyákra rándultak át. Ma reggel kocsikon indultak el és a szegedi tanyákon Rainer József főkapitány fogadta a vendégeket és ugyancsak ő adta meg a kért fölvilágositásokat is, bemutatván a tanulmányozóknak a tanyai központok minden nevezetességeit.

— **Kitüntetett gazdatiszt.** A földmivelésügyi miniszter Vancsura Antal gazdatisztnek a 40 évi hü szolgálatok jutalmazása céljából alapitott diszérmet adományozta. Nevezett 1861. április hónapban lépett idb. Latinovits János uradalmába s azóta mint gazdatiszt tölti be hüséggel és ernyedetlenül hivatalát.

— **Tanügyi kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Mirossay Gábor okl. tanitót a bácsgyurgyevói állami elemi népiskolához rendes tanitóvá nevezte ki.

— **A szabadkai izr. Öns. és Gyám. Egyesület** f. évi április hó 16-án délután 3 órakor az izr. Szent Egylet helyiségében rendes évi közgyülését tart, a következő tárgysorozattal: Elnöki megnyitó. Titkári jelentés. Évi zárszámadások beterjesztése. Esetleg inditványok. — Az alapszabályok 21. §-a értelmében a közgyülésen szavazati joggal csak az a tag rendelkezhetik, aki tagsági dijjal nincs hátralékban.

— **Anyakönyvi kinevezés.** A belügyminiszter Bács-Bodrogh megyéhez tartozó sztapári anyakönyvi kerületbe Ivenc János okl. jegyzőt anyakönyvvezető helyettessé nevezte ki.

— **Az olcsó burgonya bevált.** A földmivelésügyi miniszterium által közvetitett olcsó burgonya első szállitmányáról mi is megirtuk a mult napokban, hogy hasznavehetetlennek bizonyult. A tegnap érkezett két és a ma érkezett egy waggonnyi szállitmányt ma megvizsgálták a hatósági közegek és mind a három waggon egész tartalmát ugy fogyasztási mint pedig ültetési célra teljesen alkalmasnak találták. Igy tehát mégis lesz jó és olcsó burgonya és már holnap reggel meg is kezdik az ujabb küldemény szétosztását a megrendelők közt azon sorrendben, amelyben a jelentkezések történtek.

— **Tüzeset.** Ma délután $^1/_2$2 óra tájban a II. körből tüzet jeleztek. A Ferenc-utcában Bleszits Márkné és Rógics Balázs tulajdonát képező két szomszédos házat elválasztó sertés ól gyulladt ki és a mellette levő szalmakazallal együtt elhamvadt. A tüzoltók gyorsan lokalizálták a két épületet veszélyeztető tüzet.

— **Ujabb lopás a teherpályaudvaron.** A vasuti teherpályaudvaron gyakori kocsibetörések egy ujabb esetéről tett feljelentést a vasuti főnökség. Az elmult éjjel 3 és 4 óra közti időben eddig ismeretlen tettesek feltörtek egy teherkocsit és négy csomag vászonszállitmányt loptak el. A rendőrség a tettesek kézrekeritése iránt sürgős intézkedéseket tett.

— **Anyakönyvi hirek.** Halottak: Sánta Margit 7 év, Vince Margit 1 év, dr. Milassin Miklós 49 év, Antunovits Lajos 76 év, Gieszinger Boldizsár 1 év, Petni Róza 2 év, Tikvicki István 2 év, Vojnics P. Balázs 2 év. Született 13, 5 fiu, 8 leány.

Gyilkosság a községházán.

— Saját tudósitónktól. —

A megyénkhez tartozó Bácsmadaras községben hétfőn délelőtt halálos végü verekedést rendezett három közismert egyén, akik valamenyien valóságos rémeivé lettek a községnek, verekedő és kiméletet nem ismerő természetük révén.

A rémes verekedés részleteit a következőkben irja le tudositónk:

F. hó 3-án délelőtt fél 11 óra tájban a helybeli községház kapujában Forcek Tamás földmives találkozott két régi haragosával Juhász Andrással és Bálint Ferenccel. A három ismert verekedő hajlamu egyén azonnal szóváltásba elegyedett, majd ütlegelni kezdték egymást, miközben Forcek kést rántott elő és azzal Juhásznak oldalába szurt.

A vér látására Juhász és Bálint felbőszülve köveket ragadtak fel és azokkal mértek hatalmas ütéseket a bicskázó fejére. Forcek támadói elől a községházba egy kamrába menekült, de azok utána rohantak és rátörték az elreteszelt ajtót. Forceknek most is sikerült kisiklania a két vérszomjas ember kezei közül és a jegyzői hivatal felé szaladt. Üldözői épen a jegyző szobájának küszöbén érték utol és itt addig verték fejéhez az éles kődarabokat, mig az életnek utolsó szikrája is kialudt benne.

Oly gyorsan és kegyetlenül történt a rémes haláltusa, hogy mire a községházában levő rendőrök észrevették és a két verekedőt lehuzták Forcekről, az már összezuzott koponyával holtan feküdt a földön.

A gyilkosokat a rendőrök azonnal letartóztatták. Juhásznak sebe, a melyet Forcek kése ejtett rajta, sulyos, de nem életveszélyes. Néhány év előtt Juhásznak az atyját is hasonló módon verték agyon.

A vizsgálat megejtése végett tegnap dr. Németh Kálmán a bácsalmási járásbiróság vezetője, dr. Váli Dezső szabadkai törvényszéki és dr. Márton Géza bácsalmási községi orvos társaságában a helyszinére ment, hol a törvényszéki boncolást is megejtették, mely minden kétséget kizárólag megállapitotta, hogy a halál oka

a fejbeverések folytán beállott koponyarepedés és agyvérzés volt.

A két gyilkost a csendőrök még tegnap a bácsalmási járásbiróság fogházába szállitották.

Felhivás előfizetésre.

A Bácsmegyei Napló 3. évfolyamának második negyedére uj előfizetést nyitunk. A mi viszonyunk olvasóinkhoz annyira bensőséges, hogy nem kell bővebben kifejtenünk, mit nyujtunk és hogyan szolgáljuk mindazon helyzetekben, melyben egy modern ujságnak közönsége igényeit kell kielégitenie. Ép olyan állandó tüzzel és frissességgel állunk ama cél szolgálatában mindig, mint amilyen állandó és naponként megujulók azon kapcsok, melyek lapunkat megkedveltették ennek a nagy és intelligens városnak kényes és romlatlan izlésü közönségével.

A sajtó tizparancsolatjának egyetlen egy parancsolatban lehet formát adni: Ujságiró, láss mindent és mond el azt ugy, ahogy te látod azt.

Törekszünk mindenről hirrel szolgálni s amit tudunk ugy mondjuk el, — hogy alakjával s tartalmával minden müvelt ember azonosithassa magát.

Ezért szereti a Bácsmegyei Naplót olvasóközönsége s mi e szeretetet az ujság tökéletesitésével, változatossá és elevenné tételével viszonozzuk.

Az uj negyedévre, mely egy nagy küzdelemnek is jelenti kezdetét, hivjuk fel olvasóink figyelmét s kérjük előfizetéseik megujitását.

A Bácsmegyei Napló a magyarság és megalkuvást nem ismerő demokratikus szabadelvüség bajnoka marad továbbra is.

SZINHÁZ.

Heti müsor.

Csütörtökön: János vitéz (Gertaki második jutalomjátéka).

Pénteken: Lotti ezredesei, énekes bohózat.

Szombaton: Casanova, eredeti operette.

Vasárnap délután: Ocskay brigadéros, este: A csikós, népszinmü.

Gerlaki jutalomjátékának megismétlése.

— A kiszorult publikum. —

Olyasmi történt ma szinházunknál, amelyhez hasonló még Magyarország egyetlen vidéki szinpadán sem fordult elő.

Gerlaki Herminnek mára hirdetett és tulajdonképen határozottan csak tegnap este publikált jutalomjátéka valóságos ünneplési lázba ejtette városunk egész szinházlátogató közönségét. A szivéhez nőtt müvésznőt, aki néhány nap mulva végleg megválik diadalmas sikereinek szinhelyétől, még egyszer látni, üdvözölni akarja és ezért valóságos ostromállapotba jutott ma a szinház.

Már a délelőtti órákban egyetlen páholy sem, kora délután pedig belépő-jegy egyáltalán nem volt kapható. A közönség pedig egyre tódult a pénztárhoz és követelőzni kezdett. Este felé már veszedelmes mérveket kezdett ölteni a kiszorultak nagy számának viselkedése, zugolódva méltatlankodtak, hogy minek hirdették a jutalomjátékot, ha nem lehet bejutni a szinházba.

Olyanok is akadtak, akik támadólag kezdtek fellépni és már be is zuzták a pénztár ablakát, mikor kijelentette az igazgató, hogy a közönség óhaja folytán a holnapi szinházi estét is Gerlakinak, az ünnepelt primadonnának engedi át.

S igy bekövetkezik Szabadkán az a szinte hihetetlennek tetsző szinházi esemény, hogy épen az idén, amikor már sokkal nagyobb szinházunk néző terének befogadási képessége, mint az előző években volt, két este egymásután más és más közönség fogja ünnepelni dédelgetett kedvencét.

Ez a szinházi esemény kétségtelenül beigazolja, hogy milyen hatalmas szinpártoló közönsége van Szabadkának, mely a kifejlett müvészi izlésének megfelelő előadó müvészetért lelkesedni és azt határtalan mértékben pártolni is tudja.

Doktor ur. A fővárosi fiatalabb irói nemzedék nagytehetségü tagjának Molnár Ferencznek nagysikerü vigjátéka mulattatta tegnap a kis számu, de hálás közönséget. Érdekessé és értékessé tette a tegnapi szinházi estét ama körülmény, hogy Könyves Jenő, társulatunk kiváló drámai müvésze alakitotta szinpadunkon első izben a cimszerepet. Könyves tehetségének sokoldaluságát már ismerjük és a müértő közönség jóizlésére vall, hogy szinte nélkülözhetetlennek tartják Könyvest szinpadunkon, mert mikor is volt és vajjon mikor lesz olyan borvivant szinészünk mint Könyves. A beterjesztett társulati névsorból pedig még mindig hiányzik (a többi közt) a bonvivant neve. Különben a tegnapi előadás minden tekintetben mintaszerü volt, amiben Könyvesen és Rátkayn kivül Szabados Gizinek, Simon Mariskának, Mihályfi Juliskának, Falusinak, Vitéznek is nagy részük volt.

Kuthy Janka a Király szinházban. Szintársulatunk fiatal koloratur énekesnője, aki Pesti társulatánál kezdte meg a mult nyáron pályáját, a fővárosi Király szinháztól kapott igen előnyös szerződési ajánlatot. A szabadkai közönség is bizonyára őszinte örömmel veszi tudomásul a fiatal énekesnő gyors haladását, akinek szép hangja és énektudása az előkelő fővárosi szinpadon bizonyára jobban fog érvényesülni, mint nálunk. Pedig ugy értesülünk, még pedig igen hiteles forrásból, hogy a Kuthy szerepkörére szerződtetett Solti Vilma Szabadkára csak azért jön, hogy a világot jelentő deszkáktól nálunk vehessen bucsut.

Innen onnan.

Egy angol ur, J. H. Burn, esztendők óta gyüjti a furcsa gyermekválaszokat. Most gyüjteménye egy részét ki is adta könyvalakban. Ebből a könyvből valók ezek az apróságok.

A kis Polly, hogy hároméves öcsiséjét, Ralphot szórakoztassa, mindenféle állatokat rajzol ceruzával.

— Nézd ezt a kutyát! — szól büszkén. ... Látod ezt a fejemből rajzoltam!

— Nem is igaz, — duzzog a kis Ralph — a ceruzából jött a kutya. En láttam. Ebben a ceruzában borzasztó sok kutya van. De hogy kerültek oda be?

* * *

Barna Izsó népszinházi karmester a napokban Debrecenben járt. Az utcán sétálgatva egy civissel kezdett beszélgetni.

— Aztán hát mennyiből él meg az ur? — kérdi többek közt a civis.

— Havonkint háromszáz koronából.

— Aztán mi az ur?

— Karmester vagyok.

— Mi a csoda az?

— Volt már a szinházban? Hát látta a muzsikusokat? Akkor azt is látta hogy az egyik, aki egy széken ül, kis pálcikával integet hol az egyiknek, hol a másiknak, — magyarázta Barna.

— Ahán, értem már. No, háromszáz korona elég azé a kis levegő kavarásért, — mondá a civis.

* * *

Az orvos rászól a négyesztendős Gilbertre:

— Nyujtsd ki a nyelved!

A kicsike kidugja a nyelve hegyit.

— Tovább, tovább! Nyujtsd ki egészen!

Gilbert sirva fakad.

— Nem tudom, doktor bácsi! oda van neve.

* * *

Egy jóhumoru fővárosi uriembert keresztapának hivott a napokban szabadkára egy itteni barátja, akinek hatvanesztendős korában jutott eszébe, hogy nőül vegyen egy huszéves kisasszonyt. A bankdirektor kénytelen-kelletlen elvállalta a keresztapaságot, leutazott Szabadkára, ahol a boldog apa áradozó örömmel mutogatta neki az uj honpolgárt:

— Ugy-e szép fiu?

— Szép! — hagyta rá a pesti vendég.;

— És mond csak, kihez hasonlit?

A kényszeredett kereszt-apa komoly ártatlansággal ezt felelte:

— Nem tudom . . . Nem vagyok ismerős Szabadkán.

A felakasztott gyermek.

Nagy izgatottságban tartja Török-Szentmiklós lakosait egy elvetemedett ember brutális merénylete, melynek egy gyermek élete esett áldozatul.

A mult héten Öz Ferencz kertész nyitott kertjébe betévedt a kis hét éves Veres Pál, akinek feltünt a még az az ősszel rónába rakott zöldség szép friss hajtása. A kis fiu kihuzott két száll zöldséget, hogy haza vigye megmutatni az anyjának. Öz észrevette, hogy a kis fiu zöldséget huzott ki s emiatt oly éktelen haragra lobbant, hogy előbb alaposan elverte a gyermeket, azután pedig lábánál fogva felakasztotta egy fára.

A gyermek sirása és jajveszéklése felkeltette a környékén dolgozó munkások figyelmét, akik aztán levágták a kötélről a kis Veres Pált, akinek már akkor orrán és száján ömlött ki a vér.

A megkinzott gyermeket hazavitték a szüleihez, ahol orvosi ápolás alá vették, de hiába, a kis gyermek másnap meghalt.

A törvényszéki boncolás kétségtelenül megállapitotta, hogy a kis fiu Öz Ferenc merényletének esett áldozatul.

Mikor ezt a nép megtudta, összegyülekezett Öz Ferenc háza előtt, ahol már akkor a csendőrök őrizték a gyilkost s be akartak rontani a házba, hogy agyonverjék az elvetemedett embert.

A csendőröknek csak nagynehezen lehetett az elkeseredett népet széjjel oszlatni s a gyilkost azután kellő fedezet mellett beszállitották a szolnoki törvényszékhez.

TAVIRATOK

Általános sztrájk Szegeden.

Szeged, április 5. A rendőrfőkapitány feloszlatta az egy hete sztrájkoló kendergyári munkások sztrájktanyáját. Ezért ma reggel kitört Szegeden az általános sztrájk. A főkapitány kijelentette, hogy törvényesen járt el. A kendergyár nem egyezkedik, a munkakönyveket visszaadja a munkásoknak, a sztrájk megszüntnek tekinthető, tehát sztrájktanyára sincs szükség. — Révész szocialista Lázár polgármester előtt a főkapitánzt megsértette, mire a polgármester Révészt kiutasitotta. A szocialisták, kik napokon át készülődtek az általános sztrájkra, a polgármester e cselekedetére tegnap késő este kimondták az általános sztrájkot. Ma reggel 6 órakor az összes szakmabeli munkások a Csikós-féle vendéglő előtt tömörültek. — hol több ezren énekelték a Marseillaiset. — Az épitkezéseknél a gyárakban, nyomdákban és műhelyekben szünetel a munka. Rendzavarás nem történt. A szerkesztők felkérték a szociálista vezetőséget, hogy a lapok a választásra való tekintettel megjelenhessenek. Katonaságot tartanak készletben.

A pápa az osztrák főpapoknál.

Bécs, április 5. A Vaterland a pápának az osztrák főpapsághoz a Los von Rom-mozgalom ügyében intézett levelét közli. Levelében sajnálja a pápa a mozgalmat, különösen a diákság minapi nyilvános kitérését. A pápa felszólitja a püspököt, hogy lelkesedéssel harcoljanak és azt reméli. hogy a vallás köréből távol tartják az irigységet és a szakadást, valamint annak minden okát.

Nagy földrengés.

Budapest, április 5. Kalkuttából táviratozzák: Tegnap reggel Közép-Indiában rendkivül erős földrengés volt, mely három percig tartott. Az első lökést még tiz heves lökés követte. A földrengés óriási pusztitást vitt véghez, nagyon sok emberélet is áldozatul esett. Lahorában több ház romba dőlt, köztük a katholikus templom is romokban hever. Igen sokan vesztették életüket a lakosság közül.

KÖZGAZDASÁG.

Uj gyártelep Kulán. Hungária faipari cikkek gyára cim alatt Kulán uj gyártelepet létesitenek. A gyár üzemkörébe tartozik: dugaszgyártás és esztergályos munkák, szobrász munkák A faanyagot a gyár Erdélyből és beljei erdőségből szereznék be. Remélik, hogy a gyárat az állam is segélyezné. Kibocsátanak 200 drb, 2000 koronás névértékü részvényt. A részvénytőkéhez számitandó volna még 30.000 korona kamatmentes államkölcsön. Elsőbbségi költségek kibocsátva nem lesznek. A részvények aláiráéának zárideje április 30-dika.

A bácsmegyei komlótermelés fellendülését a következő adatok bizonyitják: Bácsmegyében a komlótermelést néhány év előtt csupán 8 községben 54 holdnyi területen üzték, 1904. évben 40 községben 600 holdnyi terőleten foglalkoztak ezzel a fontos és igen jövedelmező gazdasági ággal. Az ország egész komlótermelésének a fele Bácsmegyére esik, ahol holdanként 510—800 klgr. termett. Az árut 346 koronától 410 kor. árban értékesitették. A bácskai komlótermés nyers értéke tehát körülbelül félmillió korona. A mi határunkban is több gazda próbálkozik már a komlótermeléssel.

REGÉNY CSARNOK.

Sötét hatalmak.

28.

És édeskésen mosolyogva guritotta a karosszéket a ház urnője elé.

Wittgensteinné akaratlanul engedelmeskedett ezen barátságtalan idegen akaratának. A rossz lelkiismeret furdalta; multjában nagyon sok volt a fekete pont; érezte, hogy ez az ember nem mond üres fenyegetődzést, hanem komoly dolgokat beszél.

Wehlert szemközt vele ült le.

— Mikor még M-ben lakott, szólt hanyagul játszva székének nagy rojtjaival, nem volt olyan jó dolga, mint most. — Lakásának berendezése persze semmi kivánni valót sem hagyott hátra; de mégis van külömbség a hajdan és a most között. M-ben minden látszat volt, müvésziesen fölépitett kártyavár; valami kis váratlan fuvallat, s mind az a fény, pompa, mely Sternfeldnét övezte, rombadől. Itt másképen van; biztos gazdagság övezi, nem kell már váltóktól félnie, melyeket esetleg nem fizethet ki, nyugalomban, kényelemben él. A szegényház lakója ellen elkövetett gyilkos merénylet mégis csak meghozta a maga gyümölcsét.

Wittgensteinné felugrott a székről. Wehlert szőke parókája már nem ámitotta.

— Hogyan, ön az? kiálltott föl, s hangja elárulta, hony ez a néhány szó is csak erőltetve tört elő melléből.

— Csodálkozik? kérdé Vehlert gunyosan; ön valószinüleg elveszettnek gondolt, vagy azt hitte, hogy valamelyik fegyházban élem napjaimat.

— Mit kiván tőlem?

— Ezt egyetlen szóval el nem mondhatom, báróné. Husz évvel ezelőtt igazán nyomorult összeggel fizetett olyan szolgálatért, amely önnek százezreket jövedelmezett. Akkor szüskégben voltam, s egyelőre a kicsiség is kisegitett, pedig a dolog rám nézve veszedelmesen végződhetett volna, mert a rendőrség nagyon a nyomomban volt.

— Még most is a nyomában van, szólt Wittgensteinné visszanyerve hidegvérét és átnyujtotta Wehlertnek az ujságot. Ez megvetőleg utasitotta vissza.

— Ha azt hiszi, hogy ujdonságot mond, akkor csalódik. Épen ezen felhivás folytán látogattam meg önt; másképen alkalmasabb időt kerestem volna.

— A dologra! Mit kiván? kérdé Wittgensteinné komoran.

Wehlert nyugodtan nézte áldozatát.

— Amint tehát ön is tudja, a rendőrség kivetette rám a hálóját. A felhivásból megtudhatta azt is, hogy az eltünt husz évet nem hagytam kiaknázatlanul. Az egyszerü jószágfelügyelőből báró Hohenhausen lett; ez az ur később más hangzatos nevet öltött, ma pedig Wehlert urnak hivnak. Hogy az ismertetőjelek értéktelenek, azt ön előtt is bebizonyitottam, mert hiszen ön, akihez oly közel álltam, szintén nem ismert meg.

Wittgensteinné elpirult s tiltakozólag intett kezével.

— Szép napok voltak, folytatta Wehlert mosolyogva; és sokszor élvezettel emlékezem vissza azokra az időkre, a szerelmi esküvésekre... sajnos, hamar elhervadtak. De elég abból ennyi! Megértheti, hogy semmiképen sem kivánkozom a rendőrség jóakarata után akkor, míkor ön tettemnek gyümölcseit élvezi.

— Kérem, távozzék most, szólalt meg Wittgensteinné, miközben dölyfösen fölállt, sokáig hallgattam arcát lan beszédét. Én nem ismerem önt, homályos beszédéből egyetlen szót sem értek. Rám nézve nagyon mind egy, hogy a szegényház lakójának gyilkosa a rendőrség kezébe kerül-e; nem bizonyitható be, hogy összeköttetésben voltam vele.

Wehlert gunyosan mosolyogva állt föl s közelebb lépett a nőhöz.

— Ezeket a szavakat vártam, mert hiszen jól ismerem önt. Csakhogy nekem fegyverem van ön ellen, amelynek veszedelmes voltát nem fogja kicsinyelni. Ez egy közlemény, amely nagy meglepetést fog okozni. Biztosan tudom, hogy ez majd alkalmazkodóbbá teszi.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:
DUGOVICH IMRE.
Laptulajdonosok: AZ ALAPITÓK
Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A vagyonbukott *Löw Zsigmond* csődtömegéhez tartozó, a csődleltárba 17—135 tételszámok alatt felvett és 2084 koronára becsült rövid- és norinbergi áruk és bolti berendezéseknek a csődválasztmánynak mai napon tartott ülésében hozott határozata folytán versenyajánlat utján való értékesitése elrendeltetvén, felhivatnak venni szándékozók, hogy irásbeli, zárt ajánlataikat **f. é. április hó 11-ének délutáni 5 órájáig** a becsérték 10%-ának azaz 208 kor. 40 fillérnek, mint bánatpénznek csatolása mellett *dr. Szilasi Fülöp* ügyvéd csődtömeggondnokhoz adják be.

A csődválasztmány a beérkezett ajánlatok felett a határidő eltelte után nyomban fog határozni és fent tartja magának a jogot a legkedvezőbb ajánlatot is visszautasitani.

A csődválasztmány kijelenti, hogy a csődtömeggondnok a leltározott áruk minősége és mennyisége tekintetében szavatosságot nem vállal.

Vevő tartozik a csődtömeghez tartozó árukat és bolti berendezéseket 3 nap alatt átvenni és az átvétel megkezdése előtt a vételárat bánatpénze különbeni elvesztésének terhe alatt a csődtömeggondnok kezeihez készpénzben lefizetni. A vétel utáni százalékos illetéket vevő tartozik viselni.

Az áruraktár és boltberendezés naponta délután 3-5 óra között Szilasi Fülöp tömeggondnok utján megtekinthető.

Kelt Szabadkán, 1905. évi április 4-én.

Dr. Vécsey Emil,
csődválasztmányi elnök.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betükből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér

Antikvárium. Könyv-, papir-, zenemükereskedés és kölcsönkönyvtár van Szabadkán a gymnasiummal szemben. Az Antikváriumba remek képes levelezőlapok darabja 1 kr. Kölcsönkönyvtárának havi 30 kr. a dija. Cigaretta papir 100 drb-os dobozokban csak 9 kr., legfinomabb csak 11 kr. Használt könyveket zenemüveket vesz. Levélpapirok, emlékköny ek, képes könyvek, imakönyvek stb. Bámulatos olcsón lehet venni az Antiváriumban Szabadkán.

Raktár kiárusitás minden elfogadható árban Kész női ruha, blons, alsó szoknya, gyermek ruha, női ing stb. VI Deák-utca Dr Szilassi házban a teljes berendezés eladó

Bednácz Károly kertészetében, a városligettel szemben, nagyobb mennyiségü magastörzsü rózsafa kerül eladásra. Megrendelést elfogad a kert kezelősége.

Lakás változás. Özv. Hamburger Mária okleveles szülésznő lakását Petőfi-utcza (csirke piacz) idb Illés Antal ur házába helyezte át.

Helybeli ügynökök fix fizetés és jutalék mellett felvétetnek

Egy 16 éves fiu Amerikába való utazása alkalmára egy meglett koru férfi vagy női utitársat keres. — Cim a kiadóhivatalban.

Felolvasó (titkár), ki a német és magyar nyelvben tökéletes, alkalmazást nyer. Cim a kiadóhivatalban.

Szőlővesszö!
A világhirü
DELAWARE
adja a legjobb bort.
Oltani, permetezni nem kell.
A filokszerának ellenáll!
Leirását ingyen küldöm meg bárkinek. — Nagymennyiségü Delawarevessző és
szőlőoltvány-eladás!
Cim:
Szijgyártó Nagy Mihály,
Felső-Segesd.
Lugasvesszők 20 drb, két óriással csak **10** korona.

Árverési hirdetmény.

Alulirott zárgondnok ezennel közhirré teszem, hogy a néhai Ambrus János hagyatékához tartozó VII. kör 205. sz. lakház fele része, 7½ kapa buckai szőlő és 4 kapa szegedi szőlőt 1905. gazdasági évre, a legtöbbet igérőnek dr. Janiga János ügyvéd irodájában **f. évi április hó 11-én d. e. 10 órakor** haszonbérbe fogom adni.

Tisztelettel
Kulits Károly
zárgondnok.

Palicson
egy szép kényelmes villa eladó

LAKÁS HIRDETŐ.

50 fill. Egy fill. lakás hirdetés! **50**

A Katona-utcában egy több szobából álló lakás
egy, esetleg két úri családnak kiadó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kiadó lakház!
I. kör, Árpád-utca 151. sz. utcai lakház több évre is, május 1-ére kiadó. Áll: 3 nagyobb és 1 kis szoba, előszoba, éléskamra, konyha, mosókonyha, pince és esővizes kutból. Értekezhetni az előtte álló házban Rekvényi Lajos urnái.

Uri lakás
kiadó május 1-er
4 szobás fürdőszoba, villanybevezetés és hozzátartozó mellékhelyiségekkel. I. kör 286. sz.
Bővebbet Földes Samunál.

Különféle bútorok a Tompa-utcában eladók.
Értesitést ad:
Scheffer Zsigmond,
Magyar-utca 105. sz.

Eladó házhelyek.
A párhuzamos uton, a pályaudvarral szemben, a volt kaszinó-kert mellett eladó szabad kézből egészben vagy három részben egy 1130 négyszögölnyi terület.
Tudakozódhatni
lovag Nachodsky Emanuel
alezredesnél.

„BARÁT-ITAL“
gyomorlikőr készitményem a legkitünőbb étvágyat hozó gyomortisztitó, az emésztést elősegiti, igen jóizü és gyorsan ható, naponta két pálinkás pohárral elegendő. Régi gyomorbaj, székrekedés ellen csakis ez segit.
Egy üveg 15, 25, 40 és 80 kr.
Kapható a készitőnél levélbeli megrendelésre postán. — Cim:
Zenke Zoltán, Szeged.
Kereskedők ismét árusitásra nagy engedményt kapnak. — Utazó és helyi ügynökök felvétetnek.
Kapható Szabadkán: **Sugár Manó, Rukavina Nándor, Nojcsek Géza** füszer üzletében. Bács-Topolyán: **Tószegi János.** Csantavéren: **Fogy. szövetkezet.**

Nyomatott a kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdajában Szabadkán.